

Nádej zomiera posledná

Leto plné udalostí skončilo. **Dovolenky** tých, čo na to mali a boli kdesi v Tramtárii, tiež. Relatívne lepšie bol na tom ten, kto si už niekoľko rokov zbytočne hľadá prácu /so mzdou!/, kto žije z ruky do úst a jeho problémy žiadnu cestovku /o vláde ani nehovorím/ nezaujímajú. Začína škola, nudiace sa detičky z panelákového sídliska, čo cez dva mesiace rozbíjali, čo sa dalo /o hlavách ani nehovorím/, ničili lavičky, lámali mladé stromky, proste užívali si nebývalej „slobody a demográcie“, sa celkom spotili. Skončila **olympiáda**. Niektorým na sklonku leta to dvíhalo tak, napriek vysedávaniu pred televízorními sledovaním súťažami, alebo – a to hlavne – nebývalými zákulisnými manipuláciami rozhodcov pri dodatočnom „usporiadaní“ výsledkov a určovaním poradia a metállov. Viete, čo to dalo práce /napríklad/ pri spracovávaní času preteku a poradia medailí pri skončení vodného slalomu kánoi? Najprv nechali nášho pretekára dvadsať minút prijímať gratulácie k zlatej medaile, potom tesne pred uplynutím tohoto času /vraj/ podali Francúzi protest, lebo /vraj/ náš borec „ľukol“ do bránky najprv do pätnástej, potom to zamenili na sedemnástu, potom už hovorili len o ťukaní /asi sudcom na čelá?/, len aby nejako nahnali tých mizerných šestnásť stotiniiek času pre Francúza. Škoda, že nepovedali, ktorí rozhodcovia to ťukanie vlastne videli a hlavne ich národnostnú „neustrannosť“! Čože, náš pretekár je síce člen „slalomovodnej veľmoci“, ale ako štátik, čo ho s odretými ušami milostivo prijali do EÚ, je príliš malý, aby sa nás niekto bál! Nehovorím ani o ďalších športoch, či už ruských, či afrických, o islamských ani nehovorím! Až pri záverečnom /nekonečnom/ večere som pochopil, že to nie veľmi bohaté Grécko /mimo antiky/ bolo zviazané tým bohatším sveta. Inak si neviem vystaviť, kde vzali peniaze na tie svetelno-raketovo-hudobné orgie, čo nemali konca-kraja! Čo už povedať, keď aj naša poslušná televízia stratila trepezlivosť a s prenosom záverečnej „švanparády“ predčasne skončila. Je to už za nami, iba si v duchu opakujem: menej by bolo viacej. A nebohý pán Coubertin, zakladateľ olympijského znovuzrodenia by sa nestačil čudovať, čo sa s jeho idealistickou myšlienkou stalo!

Prišiel „**štátny**“ sviatok: Deň Ústavy SR. Navrhujem, aby sa zmenil na spomienkovú slávnosť, veď vďaka kadejakým „reformám“ je to naozaj už iba zdrap papiera, a realita je celkom iná. Je to kopanec do /hm/ zubov, aby som sa slušne vyjadril. Reformy, čo naháňajú iba zisky úzkej skupine zbohatlíkov a „mysliteľov“, čo iba zdravotníctvu, školstvu a ostatným vyrábajú akési paškvily. Arogancia a nehorázna istota /imunita!/, chrániaca

pôvodcov týchto podvodov, je nebotyčná. Vždy aj v minulosti sa kradlo, nenahováram si bludy, ale pre dnešné priam rabovačky nemám vysvetlenie! Takže cirkus aj na domácej pôde, nielen na olympiáde. Iný príklad: pánu maratónskemu preborníkovi medzi ostatnými premiérami sveta navrhli jemu podriadení úradníci na úrade vlády zvýšiť plat na stotisíc korún mesačne! Na fotografii sa zasmial, ale bolo mu vidno v očiach spočítavanie, koľko peňazí bude musieť za „odmenu“ dať svojim úradníkom. Prosto – je to svetový unikát – aj keď sme malí, aj tak sme veľkí a medzi sebou pri korytách si nahrávame na jeden smeč za druhým. Ale pravdu povediac asi si to zvýšenie zaslúži. Veď len ten vrchol prejavu „inteligencie“, keď novinári na nepríjemnú otázku odpovedal: „Vy ste ale schudli?“ To by naozaj nedokázal ani absolvent osobitnej školy! Kdesi som počul, ako sa malý vnúčik pýta deduška na rozdiel medzi katastrofou a tragédiou. Dedo to vysvetlil jednoducho. „Pozri, vnúčik. Chovám si na dvorčeku niekoľko zajačikov, lebo cena mäsa v obchodoch rastie a rastie. Keby mi tie zajačiky podrhla lasica, bola by to pre mňa tragédia. Predstav si však dve lietadlá. V jednom /za dane občanov/ bezplatne cestujú na poľidernú návštevu sami poslanci parlamentu na čele s predsedom. V druhom lietadle cestuje /tiež za dane občanov/ celá vláda na čele s premiérom. Lietadlá sa zrazia, nik z oboch lietadiel to neprežije. Tak to by bola... hm... – katastrofa by to určite nebola.“

V súvislosti s „reformami“ pána ministra zdravotníctva som si spomenul na **časť Hippokratovej prísahy** pri promočnom akte doktorandov na lekárskej fakulte. Za mojich čias sa to dialo v latinčine. Dnes... „Najskôr však musíte zložiť sľub, že sa budete chovať tak, ako to žiada titul, ktorý dostávate. Teda sľubujete, že budete podľa svojho najlepšieho vedomia riadiť život zdravých i chorých vždy len k ich prospechu? Zachováte svoj život a svoje lekárske umenie čisté a že pri každom jednaní so zdravým či chorým budete mať vždy na mysli iba dobro človeka?“ Položením dvoch prstov na žezlo lekárskej fakulty nahlas doktorand povie: „Spondeo ac polliceor!“ /prisahám a sľubujem/ – potom promočný akt v slávnostnom tichu pokračuje. Priznám sa, bola to pre mňa pred päťdesiatštyrmi rokmi veľká chvíľa. Či takto sľubovali i iní, nechávam na svedomí každého jedného – teda i tzv. „reformátorov“ v súčasnej vláde...

Post scriptum. Hoci som starý, utešujem sa aspoň s poznámkami o akýchsi „pomalých, ale istých mlynoch“...

Súca na poličku

Je zaujímavé a ešte aj poučné, keď si prečítame úvahy literárneho vedca či umelca o problémoch politického diania. **Peter Zajac**, bratislavský rodák /1946/ študoval slovakistiku a germanistiku v Bratislave a v Tübingene. V súčasnosti je profesorom slavistiky na Humboltovej univerzite v Berlíne a vedecký pracovník Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislave. V roku 1989 patril medzi spoluzakladateľov VPN /Verejnost' proti násiliu/. V rokoch 1998–2001 bol poslancom NR SR. Venuje sa predovšetkým slovenskej, českej a nemeckej literatúre, v literárnej teórii estetike chvenia. Píše aj politickú, spoločenskú a kultúrnu esej.

Vo vydavateľstve *Kalligram* v edícii Domino vyšla v r. 2004 jeho kniha **Krajina bez sna**, ktorá je pokračovaním úvah, vydaných v zierke Sen o krajine, ktorá sa objavila na knižnom trhu v r. 1996. Kniha je kritickou reflexiou utvárania modernej kultúry a politickej ústavy Slovenska od 19. storočia podnes. Pričom väčšia časť úvah hovorí o strokotaní a zlyhaní súčasných politických a intelektuálnych elit.

Na ilustráciu autorových bohatých postrehov citujem z článku *Ťaživé otázky: „V časoch obnovy – a prvé desaťročie po roku 1989 k nim nepochybne patrilo – sa vždy hovorí: to dôležité treba urobiť teraz, to ostatné potom. To teraz sa vždy spája s ekonomikou, to potom so vzdelanosťou, zdravím a kultúrou. Je to síce fatálny omyl, lebo to, ako vzdelaná a kultúrna bude spoločnosť potom, závisí vždy od toho, koľko a do čoho v týchto sférach investujeme teraz, ale opakuje ho takmer každý.*

Pre mladú generáciu roku 2010 to bude absolútne nepochopiteľné.“

/korpás/

Výlet Združenia Lajosa Pongrácza

Združenie Lajosa Pongrácza – už tradične – aj v tomto roku od 30. júla do 1. augusta zorganizovalo trojdňový výlet do Maďarska. Toho roku sme sa vybrali na južné Maďarsko, do mesta Szeged a okolia.

Trojdnňový výlet mal bohatý program. Videli sme Vyšehradský hrad, Vyšehradský kráľovský palác, dedinské múzeum v Lajosmizse a samotné mesto Szeged. Spoznaniu mesta Szeged sme venovali celý deň. Je to poľnohospodárske mesto s bohatým kultúrnym životom a pozoruhodnými pamiatkami, ako napríklad Múzeum Ferencu Móru a známy Ségedínsky chrám. Aj počasie nám prišlo, takže sme si mohli vychutnať príjemné lenošenie na segedínskom kúpalisku. Cesta domov – v tretí deň – viedla cez Ópusztaszer. Na tomto mieste je vybudovaný Národný historický pamätný park, skladajúci sa z 3 častí: z Rotundy /je tu umiestnená známa Fesztyho dioráma Príchod Maďarov, ktorú umelec maľoval spolu s ďalšími 10 maliarmi v 19. storočí/, zo skanzenu a z lesného parku, kde bolo možné sledovať aj historické jazdecké hry.

Domov sme sa vybrali krátkou zastávkou vo Vacove. Výlet splnil svoj cieľ: spoznali sme časť kultúrnych pamiatok Maďarska.

Ing. Ildikó Sťahulová